

ABC MĚSTSKÁ DIVADLA PRAŽSKÁ KOMEDIEROKOKO

HAMLET

01
METODICKÝ LIST

ABC MĚSTSKÁ DIVADLA PRAŽSKÁ KOMEDIEROKOKO

MILÉ PEDAGOŽKY, MILÍ PEDAGOGOVÉ,

TENTO METODICKÝ LIST DOPROVÁZÍ NAŠE PŘEDSTAVENÍ HAMLET. POMŮŽE VÁM PŘIPRAVIT SE A NALADIT NA NÁVŠTĚVU DIVADLA A TAKÉ VÉST DISKUZI VE TŘÍDĚ PO ZHLÉDNUTÍ PŘEDSTAVENÍ.

V LISTU NAJDETE KRÁTKÝ ÚVOD K INSCENACI A OTÁZKY A ÚKOLY K JEJÍM TÉMÁTŮM. MŮŽETE SE STUDENTY PROJÍT LIST CELÝ NEBO POUŽÍT JEN NĚKTERÁ CVIČENÍ JAKO INSPIRACI PRO VAŠI PŘÍPRAVU.

DOUFÁME, ŽE VÁM PRÁCE S METODICKÝM LISTEM PŘINESE HLUBŠÍ ZÁŽITEK Z PŘEDSTAVENÍ!

Alena Skálová
Lektorka Městských divadel pražských

PŘEDSTAVENÍ HAMLET DOPORUČUJEME ZEJMÉNA STUDENTŮM STŘEDNÍCH ŠKOL (15+).

JEHO TÉMATA SE VÁŽÍ K OSNOVÁM ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY, ANGLIČTINY, ZÁKLADŮ SPOLEČENSKÝCH VĚD, ESTETICKÉ VÝCHOVY A K PRŮŘEZOVÉMU TÉMATU OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVY.

ÚVOD KE HŘE HAMLET

HAMLET NENÍ JEN JEDEN. DOCHOVALO SE NÁM NĚKOLIK VERZÍ TÉTO TRAGÉDIE A S JEJICH TEXTY PRACOVALI EDITOŘI A DIVADELNÍ TVŮRCI MINULÝCH STALETÍ RŮZNÝM ZPŮSOBEM.

HRU NENÍ MOŽNÉ HRÁT KOMPLETNÍ, TRVALA BY ŠEST HODIN. MUSÍME TEDY VŽDY ŠKRTAT A KRÁTIT. VYBÍRAT SI. KAŽDÝ INSCENAČNÍ TÝM TVOŘÍ NOVÉHO HAMLETA A TAKÉ KAŽDÁ DOBA A KAŽDÝ DIVÁK NALÉZÁ SVÉHO HAMLETA. DIVADELNÍ KRITIK JAN KOTT SPATŘUJE GENIALITU TÉTO HRY PRÁVĚ V TOM, ŽE V NÍ MŮŽE KAŽDÁ SPOLEČNOST NAJÍT SVÉ ZRCADLO.

TRAGIČNOST HRY JE ZALOŽENA NA ROZPORUPLNOSTI HAMLETOVY POVAHY. HAMLET JE ZNECHUCENÝ CHOVÁNÍM LIDÍ KOLEM SEBE A CELOU SPOLEČNOSTÍ. CHTĚL BY S NÍ BOJOVAT, POMSTÍT SMRT SVÉHO OTCE. NENACHÁZÍ ALE SÍLU A ODHODLÁNÍ ZACHOVAT SE TAK, JAK BY CHTĚL, A NAKONEC SE SOBĚ HNUSÍ I ON SÁM.

HLAVNÍHO HRDINU POTKÁVÁME V ZOUFALÉM ROZPOLOŽENÍ JEN NĚKOLIK TÝDNŮ POTOM, CO ZEMŘEL JEHO OTEC, DÁNSKÝ KRÁL. Z HAMLETOVÝCH IRONICKÝCH POZNÁMEK SE DOZVÍDÁME, ŽE JEHO HNĚV NEPRAMENÍ TOLIK ZE SMUTKU Z OTCOVY SMRTI JAKO Z ROZHOŘČENÍ NAD TÍM, JAK SE CHOVÁ JEHO MATKA, MANŽELKA ZESNULÉHO KRÁLE. TA UŽ TEĎ CHYSTÁ SVATBU S CLAUDIEM. CIT PRO SPRAVEDLNOST HAMLETOVI NEDOVOLÍ NECHAT VĚCI JEN TAK BÝT. BRZY VŠAK ZJIŠŤUJE, ŽE STÁT SÁM PROTI CHODU SVĚTA NENÍ SNADNÉ.

1. ČÁST

PŘED PŘEDSTAVENÍM (45 MIN)

PRVNÍ ČÁST METODICKÉHO LISTU SHRNUJE NĚKOLIK DŮLEŽITÝCH TÉMAT VE HŘE HAMLET. NAJDETE ZDE OTÁZKY, KTERÉ VÁS A VAŠE STUDENTY NALADÍ NA DIVADELNÍ ZÁŽITEK A POZVOU K BLIŽŠÍMU POROZUMĚNÍ POSTAVÁM TRAGÉDIE.

1. ASOCIACE

Co se vám vybaví, když se řekne Hamlet, Shakespeare, alžbětinské divadlo?

2. TÉMATA

Ideály – jací chceme být versus jací skutečně jsme

Hamlet si vytyčí jasný cíl – napravit nespravedlnost světa a pomstít vraždu svého otce. Chce zabít nového dánského krále Claudia. Se svým činem ale váhá, přestává si věřit. Nakonec se ve víru vlastních emocí dopouští omylů a ztrácí lidi, na kterých mu záleží.

Otázka: Zklamali jste někdy sami sebe?

Hamletovo znechucení společností

Hamlet sleduje podle chování lidí kolem sebe a začíná pochybovat o smyslu života. Hamletův otec je po smrti jen dva měsíce a Hamletova matka už je provdaná za Claudia. Na Hamletova otce, bývalého krále, jako by se hned po jeho pohřbu zapomnělo. Hamlet je ironický a říká svému příteli Horatiovi: „Zbytky po pohřbu se použily na svatební předkrm.“

Otázky:

Připadají vám náš svět, naše společnost nespravedliví?
V čem?

Chtěli byste, aby náš svět byl lepší? V čem? Je možné to změnit?

Šílenství

Hamlet předstírá šílenství, aby se přiblížil svému cíli pomstít vraždu otce. Možná skutečně ztrácí kontrolu nad svým chováním. Možná je jeho šílenství formou obrany před okolní společností. Také Ofélie se po smrti svého otce „zblázní“.

Otázky:

Jak se naše dnešní společnost dívá na šílenství?

Označujeme za blázny ty, jejichž chování nerozumíme?

Ty, kteří jsou nebezpeční?

Co to znamená být blázen, duševně nemocný, a kdo o takové diagnóze rozhoduje?

3. SLOHOVÉ CVIČENÍ

Jaká literární postava je vám blízká a proč?

2. ČÁST

PO PŘEDSTAVENÍ (45 MIN)

DRUHÁ ČÁST NABÍZÍ PROSTOR PRO REFLEXI DIVADELNÍHO ZÁŽITKU. CVIČENÍ STUDENTŮM POMOHOU ZORIENTOVAT SE V DĚJI ZHLÉDNUTÉ INSCENACE A POJMENOVAT KONFLIKTY MEZI POSTAVAMI. NA TUTO ČÁST MŮŽE NAVAZOVAT NAPŘÍKLAD DISKUZE O ROZPORUPLNOSTI HLAVNÍ POSTAVY NEBO O NAŠEM VNÍMÁNÍ SCÉNOGRAFIE.

1. ASOCIACE

Co vás během představení nejvíc zaujalo nebo překvapilo? Jaký je Hamlet? Je vám sympatický? Proč ano, proč ne? Jaké další postavy ve hře jsou vám sympatické?

2. DĚJ HRY

Připomeneme si děj hry: Do dvojic nebo čtveřic rozdáme nastříhané body příběhu a dáme studentům 5–10 minut, aby si příběh mohli složit. Potom si body společně projdeme.

Dánský král zemřel. Jeho žena Gertruda se jen několik týdnů poté provdala za jeho bratra Claudia. Claudius se tak stal novým králem. Hamlet, syn zesnulého krále, přijel do Elsinoru na pohřeb svého otce.

Hamlet mluví s duchem svého otce. Dozví se od něj, že otec byl zavražděn rukou jeho bratra Claudia. Otcův duch Hamleta nabádá, aby tuto vraždu pomstil.

Hamlet se začíná chovat zvláštně – předstírá šílenství. Král Claudius žádá Hamletovy přátele Rosencrantze a Guildensterna, aby zjistili, co se s Hamletem děje.

Na hrad Elsinor přijíždí kočovní herci. Hamlet je poprosí, aby vystoupili s hrou o muži, který zavraždí krále, aby získal jeho korunu. Chce vidět, jak Claudius zareaguje – potřebuje důkaz, který ho z vraždy usvědčí.

Hamlet říká překvapené Ofélii, že ji nikdy nemiloval. Uráží ji. Ofélie jeho chování nerozumí.

Herci zahrají příběh o vrahovi krále a Claudius vyskočí ze židle. Pro Hamleta je to důkaz, že Claudius zabil jeho otce.

Hamlet se hádá s Gertrudou. Pohrdá jí – říká jí, že Claudius, se kterým si užívá, je vrah. V tu chvíli si Hamlet všimne postavy schované za závěsem. Myslí si, že to je Claudius, a postavu uškrtní strunou (v původním textu hry ji propíchne dýkou). Ukáže se ale, že za závěsem byl Polonius, Oféliin otec.

Claudius posílá Hamleta do Anglie, chce ho tam nechat zabít. Hamlet však do Anglie nedorazí. Vrací se do Elsinoru.

Oféliin bratr Laertes přijíždí do Elsinoru a nalézá svoji sestru v hrozném stavu. Po smrti Polonia se Ofélie pomátla a o několik hodin později se utopí. Laertes se domluví s Claudiem, že Hamleta zabijí. Hamlet přijíždí ve chvíli, kdy hrobník ukládá do hrobu Oféliino tělo.

Claudius naplánuje šermířský souboj Laerta s Hamletem. Připraví Hamletovi otrávený pohár s vínem, také Laertův meč je napuštěný jedem. Tento plán se však nezdaří a během souboje umírá Hamlet, Laertes, Gertruda i Claudius.

3. REPORTÁŽ

Ve dvojicích připravte reportáž o kauze Hamlet.

Polovina dvojic ve třídě pracuje pro týdeník (televizní kanál), který je na straně Claudia, druhá polovina favorizuje Hamleta. Vznikne nám tak několik interpretací příběhu z pohledu Claudia a několik z pohledu Hamleta.

Reportáž může být psaná nebo ve formě televizního vysílání, můžete použít svědectví, načrtnout fotky, zmínit důkazy a fakta atd. Několik reportáží může zaznít nahlas.

4. REFLEKTIVNÍ OTÁZKY

Kdy mohl Hamlet něco změnit?

Kdy podle vás udělal největší chybu?

Kdy k němu byl svět nejvíc nespravedlivý?

Kdy byste při něm jako jeho přátelé stáli a kdy ne?

Ztratil někdy kontrolu, přehnal to?

Odpustili byste Hamletovi, kdybyste byli Ofélie? Proč? Proč ne?

Jaký je Hamlet?

V čem je vám Hamlet blízký?

5. DOMÁCÍ SLOHOVÉ CVIČENÍ

Tři otázky:

1. Co byste vzkázali Hamletovi? Vyberte si sami, ve kterém okamžiku příběhu svůj vzkaz píšete a předáváte.
2. Můžeme vnímat Hamletův příběh – jeho boj proti nemo-rální společnosti – jako zrcadlo naší doby?
3. Scénografové představení, které jste viděli, vytvořili na jevišti fotografický ateliér – tzv. „infinity room“ a holly-woodské zrcadlo s osvětlením. Postavy se navzájem na-táčejí na kamery, sledujeme jejich portréty. Co podle vás touto volbou chtěli tvůrci inscenace zdůraznit? Jak jste tuto podobu scény vnímali?

DOPROVODNÝ PROGRAM

K PŘEDSTAVENÍ HAMLET NABÍZÍME DOPROVODNÝ PROGRAM PRO ŽÁKY A STUDENTY. DIVADELNÍ WORKSHOP UVÁDÍME TAKÉ VE ŠKOLÁCH. PRO BLIŽŠÍ INFORMACE PÍŠTE NA ALENA.SKALOVA@M-D-P.CZ.

Můžete si objednat LEKTORSKÝ ÚVOD, který začíná 30 minut před představením na Malé scéně ABC. Uvede vás do kontextu vzniku hry a prozradí například, jakým výzvám čelí každý tvůrčí tým, který inscenuje Shakespearovu nejslavnější tragédii.

KAPACITA	60 MÍST
CENA	30 KČ

Po představení nabízíme DIVADELNÍ WORKSHOP. Workshop proběhne na Malé scéně ABC nebo si jej můžete objednat přímo do vaší školy třeba následující den.

DÉLKA	90 MINUT
KAPACITA	25 STUDENTŮ
CENA	50 KČ

Workshop prohloubí váš divadelní zážitek a inspiruje vás k další diskuzi o tématech inscenace. Studenti si ujasní děj hry a vztahy mezi postavami, vyzkoušejí si několik hereckých cvičení a zažijí bližší setkání s Hamletem pomocí improvizace, psaní a společné reflexe.